

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z JĘZYKA POLSKIEGO W ODDZIALE 7B SZKOŁY PODSTAWOWEJ

OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, który w pełni opanował wszystkie treści ujęte w podstawie programowej i określone nimi sprawności o charakterze polonistycznym:

1. Rozwiązuje poprawnie dodatkowe zadania.
2. Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Pogłębia wiedzę przedmiotową, samodzielnie prezentuje efekty pracy.
3. Wyjaśnia zjawiska kulturowe, literackie i językowe bez pomocy nauczyciela.
4. Proponuje oryginalne rozwiązania.
5. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są płynne, logiczne, bezbłędne.
6. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
7. Samodzielne i sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych. Hierarchizuje i porządkuje informacje.
8. W wypowiedziach biegle posługuje się terminami teoretycznoliterackimi i językowymi, stosuje złożone konstrukcje składniowe.
9. Wykonuje z własnej inicjatywy dodatkowe zadania; docieka, poszerza swoją wiedzę, korzystając z różnorodnych dostępnych źródeł wiedzy.
10. Wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji; wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich elementy wiedzy o historii i kulturze; wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, społeczny.
11. Dostrzega różnice między literaturą piękną a literaturą naukową.
12. Wykorzystuje narzędzia cyfrowe, technologie multimedialne.
13. Bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych o charakterze polonistycznym.
14. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach (np. własne wiersze, opowiadania itp.; akademie, przedstawienia teatralne, szkolna gazetka itd.), prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.
15. Uczestniczy w życiu kulturalnym i społecznym środowiska oraz regionu.
16. Uczestniczy w projektach edukacyjnych (np. tworzy różnorodne prezentacje, projekty wystaw, realizuje krótkie filmy z wykorzystaniem technologii multimedialnych).
17. Czyta dodatkowe lektury wskazane przez nauczyciela lub wybrane samodzielnie i wykazuje się ich znajomością.
18. Cechuje go dojrzałość humanistyczna.

OCENA BARDZO DOBRA

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości określony programem nauczania dla klasy siódmej (91 – 100%). Uczeń pracuje systematycznie i samodzielnie, jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne i wyczerpujące. Jest aktywny na lekcjach, wykorzystuje znajomość materiału języka polskiego w nauce innych przedmiotów i życiu pozaszkolnym, biegle posługuje się różnymi sposobami gromadzenia informacji. Nie popełnia poważnych błędów, jedynie usterki, świadomie czuwa nad poprawnością swych wypowiedzi ustnych i pisemnych, które cechuje precyzja i dojrzałość.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Wypowiedzi ustne i pisemne ucznia są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-

językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.

2. Doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami wypowiedzi (sprawozdanie, streszczenie, plan, list, charakterystyka, charakterystyka porównawcza, wywiad, opowiadanie z elementami dialogu, opis: budowli, krajobrazu, postaci, przeżyć, rozprawka, przemówienie, recenzja, pisma użytkowe: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, pozdrowienia, dedykacja).
3. Dobiera argument, wyciąga wnioski, opiniuje; tworzy rozprawki na tematy ogólne i z lektur.
4. Redaguje charakterystykę postaci, charakterystykę porównawczą, używając słownictwa nazywającego uczucia, stany psychiczne i reakcje zewnętrzne, umiejętnie wprowadza cytaty z utworu literackiego, w sposób samodzielny i wszechstronny dokonuje oceny prezentowanego bohatera.
5. Samodzielnie sporządza notatki z czytanych lektur.
6. Bezbłędnie układa plan odtwórczy lektury, plan kompozycyjny własnej wypowiedzi.
7. Bardzo dobra znajomość przeczytanego tekstu pozwala uczniowi na swobodne jego analizowanie, ocenę postępowania i poglądów bohaterów; pisanie opowiadania twórczego z elementami opisu, dialogu.
8. Zwraca uwagę na problematykę moralną, określa wartości estetyczne zawarte w poznanych tekstach.
9. Rozpoznaje rodzaje literackie: epika, liryka i dramat; określa cechy charakterystyczne dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju.
10. Rozróżnia gatunki epiki, liryki, dramatu, w tym: fraszka, pieśń, tren, ballada, satyra, komedia, tragedia i wymienia ich podstawowe cechy oraz wskazuje cechy gatunkowe czytanych utworów literackich.
11. Wskazuje elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog.
12. Zna pojęcie komizmu, rozpoznaje jego rodzaje w tekstach oraz określa ich funkcje.
13. Analizuje utwór liryczny, rozpoznaje i określa funkcje środków stylistycznych.
14. Płynie czyta teksty literackie współczesne i dawne, wygłasza role w utworze dramatycznym.
15. Wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego, porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.
16. Interpretuje dzieła sztuki (obraz, grafika, rzeźba, fotografia).
17. Biegle posługuje się Słownikiem języka polskiego, Słownikiem ortograficznym, Słownikiem wyrazów obcych, Słownikiem wyrazów bliskoznacznych, Słownikiem frazeologicznym.
18. Dbą o estetykę pisma, poprawnie stosuje akapity i zachowuje właściwe marginesy.
19. Recytuje utwór literacki w interpretacji zgodnej z jego tematem i stylem.

Kształcenie językowe:

1. Wskazuje różnicę między formą osobową i nieosobową czasownika, między czasownikiem dokonanym i niedokonanym.
2. Stosuje poprawnie trudne formy czasownika.
3. Stosuje bezbłędnie formy czasu, trybu i strony.
4. Stosuje w praktyce wszystkie reguły ortograficzne dotyczące czasownika.
5. Rozpoznaje przymiotnikowy czynny i bierny, imiesłów przysłówkowy współczesny i uprzedni, stosuje bezbłędnie regułę pisowni *nie* z imiesłowem.
6. Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
7. Wyróżnia w zdaniu zespoły składniowe i nazywa je.
8. Przeprowadza klasyfikację zdań złożonych: zdania złożone współrzędnie: łączne, przeciwstawne, wynikowe, rozłączne; zdania złożone podrzędnie: z podrzędnym podmiotowym, orzecznikowym, przydawkowym, dopełnieniowym, okolicznikowym; imiesłowowy równoważnik zdania; zdania wielokrotnie złożone.
9. Rozpoznaje i nazywa części mowy.
10. Rozpoznaje i nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia.

11. Omawia zależności między wyrazami podstawowymi i pochodnymi, dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów, stosuje różne rodzaje formantów i tworzy za ich pomocą wyrazy pochodne, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów, zaznacza zależności między wyrazami.
12. Świadomie i celowo posługuje się słownictwem ogólnonarodowym i słownictwem o ograniczonym zasięgu, wyjaśnia, co decyduje o ograniczonym zasięgu słownictwa, interpretuje znaczenia związane z archaizmami i terminami naukowymi występującymi w tekstach cudzych, wyjaśnia, co wpływa na powstanie socjolektu, stosuje w swoich wypowiedziach bogate, różnorodne słownictwo, rozpoznaje różne rodzaje neologizmów, samodzielnie tworzy neologizmy, próbuje tworzyć i stosować neologizmy artystyczne, stosuje w wypowiedziach homonimy, uzależnia stosowanie homofonów od kontekstu, omawia skrótowce i ich rodzaje, podaje znaczenia różnorodnych skrótowców, w tym rzadko stosowanych, stosuje poprawne formy wszystkich skrótowców, poprawnie zapisuje różnorodne skróty, wyjaśnia, co to jest styl wypowiedzi i co się na niego składa, stosuje różne style funkcjonalne w swoich wypowiedziach, dba o poprawność stylu swoich wypowiedzi.
13. Omawia składniki aktu komunikacji, rozpoznaje różnorodne intencje w komunikacji, rozpoznaje cele cudzej wypowiedzi, dobiera środki do wyrażania celów we własnej wypowiedzi, stosuje w praktyce zasady kultury języka, bezbłędnie stosuje zasady etykiety językowej, stosuje zasady etykiety, funkcjonalnie wykorzystuje cytaty w swoich wypowiedziach, funkcjonalnie stosuje w pisanych tekstach mowę niezależną, funkcjonalnie stosuje mowę zależną w tekstach pisanych.

OCENA DOBRA

Otrzymuje ją uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w klasie siódmej (71 – 90%).

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
2. Redaguje dłuższe formy wypowiedzi zg. z podstawą programową, starając się dbać o trójdzelną budowę tekstu i o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.
3. Jego wypowiedzi ustne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo-stylistyczne
4. Potrafi samodzielnie poprawić większość własnych błędów.
5. Wypowiada się w formach określonych podstawą programową.
6. W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
7. Wymienia rodzaje i gatunki literackie, określa ich cechy.
8. Dobiera odpowiednie fragmenty tekstu w celu wspierania swoich sądów.
9. Wskazuje dobrą znajomość treści omawianych lektur, omawia elementy świata przedstawionego utworu — wskazuje wątki, bohaterów i ich powiązania, akcję.
10. Zna terminy literackie.
11. Sporządza notatki i sprawnie posługuje się nimi w czasie lekcji.
12. Wskazuje w utworze poznane środki stylistyczne, określa ich funkcję w utworze.
13. Recytuje utwór literacki.

Kształcenie językowe:

1. Wyjaśnia, czym odróżnia się czasownik od innych części mowy, tworzy poprawne, różnorodne formy czasownika, stosuje formy czasu, trybu i strony, wyjaśnia, czym różnią się od siebie czasowniki dokonane i niedokonane, zna trudne formy czasownika, stosuje w praktyce reguły ortograficzne dotyczące czasownika, wyjaśnia, czym wyróżniają się formy nieosobowe czasownika.
2. Wyjaśnia, czym wyróżnia się imiesłów przymiotnikowy i przysłówkowy, bezbłędnie tworzy formy imiesłowu czynnego i biernego, współczesnego i uprzedniego, stosuje regułę pisowni *nie* z imiesłowem.

3. Zna części mowy, wykorzystuje wszystkie części zdania w wypowiedziach.
4. Wykorzystuje różne typy wypowiedzi w wypowiedziach.
5. Zna różne rodzaje zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych.
6. Omawia relacje między wypowiedziami składowymi.
7. Wyjaśnia różnice między zdaniem a równoważnikiem zdania, ustala relacje wypowiedzi składowych w zdaniu złożonym z imiesłowowym równoważnikiem zdania
8. Tworzy zdania wielokrotnie złożone.
9. Wskazuje zależności między wyrazami podstawowymi i pochodnymi, omawia budowę słowotwórczą wyrazów pochodnych, wymienia różne rodzaje formantów i tworzy za ich pomocą wyrazy pochodne, tworzy rozbudowane rodziny wyrazów, wyodrębnia rdzeń, tworzy złożenia, zestawienia, zrosty.
10. Zastępuje słownictwo o ograniczonym zasięgu słownictwem ogólnym, odróżnia język ogólnonarodowy od języków regionalnych i środowiskowych, rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu, klasyfikuje je, wskazuje rodzaje archaizmów, przyporządkowuje terminy naukowe odpowiedniej dyscyplinie wiedzy, wyjaśnia, co to jest socjolekt, omawia różne sposoby wzbogacenia słownictwa, rozpoznaje neologizmy słowotwórcze, znaczeniowe, frazeologiczne i zapożyczenia, podaje przykłady neologizmów artystycznych, wyjaśnia, jakie wyrazy nazywamy homonimami, rozpoznaje różne rodzaje skrótowców, podaje znaczenia różnorodnych skrótowców, stosuje poprawne formy skrótowców, zna znaczenia skrótów, poprawnie zapisuje popularne skróty, omawia wyróżniki funkcjonalnych stylów wypowiedzi, omawia cechy dobrego stylu.
11. Wyjaśnia, na czym polega komunikacja językowa, rozpoznaje intencje nadawcy w komunikacji, rozpoznaje i formułuje podstawowe cele komunikatu, wyjaśnia, czym jest, na czym polega i jak może przebiegać interakcja między nadawcą a odbiorcą w akcie komunikacji, wyjaśnia, czym jest i na czym polega grzeczność językowa, omawia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania się w sieci, stosuje zasady etykiety językowej, celowo wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi, wyjaśnia, na czym polega mowa niezależna i mowa zależna.

OCENA DOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który, w zakresie umożliwiającym postępy w dalszym uczeniu się, opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy siódmej (51 – 70%). Uczeń rozumie tylko najważniejsze związki i powiązania logiczne między treściami. Jego zasób słownictwa jest przeciętny, język zbliżony do potocznego, mała kondensacja i klarowność wypowiedzi, niewielkie i nieliczne błędy. Stara się wykonać różne zadania, ale robi to nie dość dobrze, niedokładnie. Odnajduje się w sytuacjach typowych, ale nie potrafi zastosować wiedzy w sytuacjach nietypowych, pracuje samodzielnie.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
2. W miarę samodzielnie wypowiada się w przewidzianych programem formach pisemnych.
3. Przedstawia treść utworu na podstawie cichego czytania tekstu, określa akcję i jej przebieg, wskazuje monologi i dialogi, rozumie motywy postępowania bohaterów.
4. Ma świadomość mechanizmów popełnianych błędów i potrafi je poprawiać przy pomocy nauczyciela.
5. Wskazuje podstawowe cechy rodzajów i gatunków literackich.
6. Zna różne rodzaje piśmiennictwa.
7. Zna części kompozycyjne wypowiedzi argumentacyjne.
8. Recytuje utwór literacki.

Kształcenie językowe:

1. Wyjaśnia, czym cechuje się czasownik jako część mowy, tworzy poprawne formy gramatyczne czasownika, stosuje odpowiednie formy czasu, trybu i strony, rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane, osobowe i nieosobowe, zna reguły ortograficzne dotyczące czasownika, stara się stosować je w praktyce.
2. Wyjaśnia, czym cechuje się imiesłów przymiotnikowy i przysłówkowy, tworzy formy imiesłowu czynnego i biernego, współczesnego i uprzedniego, tworzy związki imiesłowu przymiotnikowego z rzeczownikiem, stara się stosować zasadę pisowni *nie* z imiesłowami.
3. Omawia wszystkie części zdania.
4. Omawia różne typy wypowiedzi.
5. Wyjaśnia różnice między zdaniami współrzędnie i podrzędnie złożonymi.
6. Analizuje relacje między wypowiedziami składowymi.
7. Wyjaśnia, czym cechuje się równoważnik zdania.
8. Dzieli zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania na wypowiedzenia składowe.
9. Wyjaśnia, czym cechuje się zdanie wielokrotnie złożone.
10. Wyjaśnia, czym jest wyraz podstawowy, a czym – pochodny, wyjaśnia, czym jest temat słowotwórczy i formant, podaje przykłady różnych rodzajów formantów, tworzy rodziny wyrazów, wyjaśnia, czym jest rdzeń, omawia wyrazy złożone.
11. Rozpoznaje sytuacje wymagające zastosowania słownictwa ogólnonarodowego, potrafi wyjaśnić, kiedy język nazywamy ogólnonarodowym, rozpoznaje słownictwo o ograniczonym zasięgu, wskazuje archaizmy, wskazuje terminy naukowe, wie, co to jest socjolekt, zna różne sposoby wzbogacenia słownictwa, wyjaśnia, czym cechują się neologizmy, wśród neologizmów wyróżnia neologizmy artystyczne, wie, co to są homonimy, homofony, wyjaśnia, co to są skrótowce, podaje znaczenia skrótowców, poprawnie zapisuje skrótowce, podaje znaczenia popularnych skrótów, stosuje podstawowe zasady pisowni skrótów, wie, co składa się na styl wypowiedzi, rozpoznaje funkcjonalne style języka, wymienia cechy dobrego stylu.
12. Wymienia składniki aktu komunikacji, rozpoznaje przykładowe intencje nadawcy w komunikacji, rozpoznaje podstawowe cele komunikatu, wyjaśnia, jak jest możliwa interakcja między nadawcą i odbiorcą w akcie komunikacji, wyjaśnia, na czym polega grzeczność językowa, wymienia podstawowe zasady kultury języka i zasady porozumiewania się w sieci, zna zasady etykiety językowej, poprawnie wprowadza cytaty do swoich wypowiedzi, wprowadza do tekstów pisanych mowę niezależną, wprowadza do tekstów pisanych mowę zależną.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności (31 – 50%). Uczeń ma konieczne, niezbędne do kontynuowania nauki na dalszych etapach kształcenia wiadomości i umiejętności, luźno zestawione bez rozumienia związków i uogólnień. Próbuje wykonać różne polecenia, odpowiadać itp. Nie pracuje systematycznie. Nie potrafi wykorzystywać zdobytej wiedzy, opanował głównie umiejętności praktyczne. Ma nieporadny styl wypowiedzi, ubogie słownictwo, popełnia liczne błędy, trudności w formułowaniu myśli.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Jego technika czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
2. Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
3. Błędy językowo-stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie. Tworzy proste teksty.
4. Stopień opanowanych przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela.
5. Wie, że teksty literatury pięknej dzielą na lirykę, epikę i dramat.
6. Stara się rozpoznać różne gatunki literackie.
7. Recytuje utwór literacki.

Kształcenie językowe:

1. Rozróżnia części mowy i części zdania.
2. Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, tryby. Odróżnia formę osobową od nieosobowej. Zna strony czasownika.
3. Zna reguły ortograficzne dotyczące czasownika i stara się stosować je w praktyce.
4. Zna typy imiesłowów, stara się tworzyć różne imiesłowy.
5. Zna zasadę pisowni nie z imiesłowami i stara się stosować ją w praktyce.
6. Odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego.
7. Rozpoznaje zdanie złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania.
8. Rozpoznaje zdania wielokrotnie złożone.
9. Rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, temat słowotwórczy i formant, zna różne rodzaje formantów, tworzy proste rodziny wyrazów, rozpoznaje rdzeń, rozpoznaje wyrazy złożone.
10. Wie, że istnieje słownictwo ogólne i słownictwo o ograniczonym zasięgu.
11. Zna terminy: archaizm, *neologizm*, homonim, homofon.
12. Rozpoznaje proste skrótowce, podaje znaczenia prostych skrótowców i skrótów i poprawnie je zapisuje, wie, co oznacza termin *styl wypowiedzi*, zna nazwy funkcjonalnych stylów wypowiedzi, stara się posługiwać w swoich wypowiedziach odpowiednio dobranym stylem.
13. Wie, na czym polega komunikacja językowa, wie, że nadawca w komunikacie może wyrażać różne intencje, wie, że komunikat może realizować różne cele, wie, na czym polega interakcja między nadawcą i odbiorcą, wie, na czym polega grzeczność językowa, zna zasady kultury języka, zna podstawowe zasady etykiety językowej, zna zasady porozumiewania się w sieci, stara się wprowadzać cytaty do swoich wypowiedzi, rozpoznaje mowę niezależną i mowę zależną.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości przewidzianych podstawą programową w zakresie kształcenia literackiego i kulturowego oraz językowego. Nie opanował umiejętności redagowania poznanych form wypowiedzi oraz nie ma elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego (0 – 30%). Nie zna lektur, nie potrafi stosownie do sytuacji używać mówionej i pisanej; oficjalnej i nieoficjalnej odmiany języka. Braki te wykluczają samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o elementarnym stopniu trudności w klasie programowo wyższej.

Kształcenie literackie i kulturowe:

1. Nie opanował techniki czytania ze zrozumieniem.
2. Nie potrafi sformułować wypowiedzi poprawnej pod względem językowym i rzeczowym.
3. Nie potrafi pracować z książką, słownikiem.
4. Nie opanował w stopniu zadowalającym wiadomości dotyczących rodzajów i gatunków literackich.
5. Nie zna rodzajów literackich, podstawowych cech gatunków literackich.
6. Nie potrafi dokonywać analizy utworu literackiego.
7. Nie rozróżnia podstawowych środków artystycznego obrazowania.
8. Nie potrafi formułować dłuższych form wypowiedzi pisemnej (opowiadanie, opis, charakterystyka, streszczenie, rozprawka, list). Ma niewielki zakres słownictwa, błędnie redaguje swoje wypowiedzi pod względem językowym.
9. W wypowiedziach pisemnych w ogóle nie przestrzega zasad ortograficznych, interpunkcyjnych, językowo-logicznych i stylistycznych.
10. Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.

Kształcenie językowe:

1. Ma kłopoty z rozpoznawaniem odmiennych i nieodmiennych części mowy.
2. Popelnia rażące błędy w odmianie czasownika, rzeczownika, przymiotnika i liczebnika.
3. Nie potrafi wskazać w zdaniu części zdania.
4. Ma kłopoty z rozróżnianiem zdania pojedynczego, zdania złożonego, równoważnika zdania.
5. Nie potrafi rozróżniać zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych.
6. Nie rozróżnia imiesłówów.
7. Nie odróżnia wyrazu podstawowego od pochodnego i nie ma podstawowej wiedzy z zakresu słowotwórstwa.
8. Nie wie, na czym polega komunikacja językowa i kto w niej uczestniczy.
9. Nie wie, czym jest język nazywamy ogólnonarodowym, nie rozpoznaje słownictwa o ograniczonym zasięgu.
10. Nie zna terminów: archaizm, neologizm, homonim, homofon.
11. Nie rozpoznaje prostych skrótowców, nie potrafi podać znaczenia prostych skrótowców i skrótów i poprawnie je zapisać, nie wie, co oznacza termin styl wypowiedzi, nie zna nazwy funkcjonalnych stylów wypowiedzi, nie stara się posługiwać w swoich wypowiedziach odpowiednio dobranym stylem.
12. Nie zna podstawowych reguł ortograficznych, nie potrafi poprawnie odwzorować wyrazu.